

Historie a vyvoj umeni prvni poloviny 20. stoleti nam muze na prvni pohled pripominat spletity labyrint stylu a umeleckych vyrazu, o nez se spolecne pokousela umelecka sdruzeni, spolky i jednotlivci. Hlavni smery vyvoje umeni urcily nejruznejsi, dnes notoricky znamy - ISMY. Dokazaly strhnout, motivovat a navigovat cele generace umelcu a výtvarniku i jejich obdivovatelů. Navzdory zdání izolované samostatnosti byly navzájem propojeny složitou sítí bočních cest a zkratk, po nichž krácely zastupující pilně pracující jedinci, každodenně hledající svůj vlastní umelecký výraz. Tito jednotlivci se tak stavali přirozenými mosty mezi "vysokým uměním" a svým světem hledání a neúnavného experimentu.

Martin Salcman byl jedním z nich. Pocházel z chudých poměrů, otce ztratil v 10 letech a matku ve 14. Nicméně již jako student gymnázia prokázal zájem o umění i nepopiratelný výtvarný talent. Na jeho umelecký potenciál ukázal nevelký "Autoportrét v modré brigádě", překvapivě provedený v oleji, a bez ohledu na nedostatek profesionálního poučení autora vynikající silným smyslem pro vystižení fyziognomických charakteristik portretovaného. Ovšem umelecké začátky Martina Salcmana rozhodně nebyly jednoduché. Před vstupem na Akademii výtvarných umění strávil několik roku těžkou prací v kaolinových dolech. Do prostředí dělnických a hornických společenství se v době přerušování studií (doslo k němu celkem dvakrát) dokonce opakovaně vracel. Studium započal u prof. Preislera a často přerušované mládí jine pobýváním v Paříži nakonec dokončil u prof. Krattnera. Jště před tím se stihl stát provizorním, krátce nato pravidelným členem Výtvarného odboru Umelecké besedy, kam vstoupil spolu s V. v. Novákem a L. Šimákem. Z této doby se dochovalo hned několik prací, které Salcmana představují jako evropským moderním uměním dobře poučeného autora, osobitě reagujícího na nejnovější trendy i plně reflektujícího domácí tradici....